

Szerkesztőség

Árad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 28.
(József főherceg-ut.)

(Áradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycim: Közlöny, Árad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Félt évre ... 360 Lel.

Fél évre ... 180 Lel.

Negyed évre ... 90 Lel.

Havonta ... 30 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Vámemelés.

Napok óta aggasztó hír szállong az aradi kereskedők között. A szállongó hír súlyos gazdasági válság bekövetkeztét jósolja. Ma még nem tudjuk, mennyiben igazak ezek a hírek, de minden eszökzt meg kell ragadnunk, hogy gazdasági életünket már csak a javulás irányába vezessék és el kell hártani mindent, ami súlyos helyzetünknek rovására lehet. Egy újabb hír a vámtételek nagyarányu emeléséről ad jelentést. Állítólag ötszörösére emelik a ma vámtételeket. Hogy ez az ötszáz százalékos tarifaemelés milyen hatásal lesz kint a gazdasági életben, milyen mértékben fizeti ezt meg majd a fogyasztó, akire tulajdonképpen minden teher hárul, azok a fogyasztók, akik minden áremelésnek és drágításnak az igavonól, azt ma még nem tudni. De bizonyos, hogy a mai tarthatatlan állapotokat további áremelésekkel huzni nem lehet.

Románia valutája a legutóbbi időkben már kezdi helyrehozni azt az alábillenést, ami mintegy két hónapja érte. A devizatörvény, bár nem látszik elégségesnek, sőt sok tekintetben hiányos, viszont más szempontokból igen súlyos korlátokat tartalmaz, mégis bizonyos rendet teremtett a lel külföldi értéklésében. Pénzünk iránt, ha még mindig nem is teljes a bizalom,

amit főleg a külföldi leletetek zárolása okozott, mégis remény látszik ahhoz, hogy a lel rövidesen valódi értékének nivójára emelkedik. Ugy látjuk, hogy a kormány mindent megtesz az ország valutájának őrségben tartására és ekkor szinte megdöbbentőleg hat a hír, hogy a vámtételeket elsajétól kezdődőleg ötszáz százalékkal fel-emelik.

Nem hinnők el, ha már több szomorú tapasztalatunk nem lenne az ilyen természetű hírekkel szemben. Ha a kormány a valutát akarja javítani, nagyon rossz helyen tesz kísérletet, ha az árubevitel és kivitel korlátozásával akarja ezt elérni. Ami vámemelés behozatalunkat sújtja, azt a fogyasztók a nagyközönség, a dolgozó és adófizető polgárok fizetik meg és árát többszörösen adják meg, mert a vámemeléssel kapcsolatosan a kereskedők erősebben megdrágítják áraikat. Ami jövedelmre tehát az államnak az importvám-tételek emeléséből származik az az általános árdrágulással elvész. Felemelkednek az iparcikkék árai, ami magával rántja a többi cikke árát és megköveteli a fizetések felemelését is. Megtörténhetik tehát az, hogy a kormány, amely az importvám-tételek emeléséből jövedelemre számít, még erősen ráfizethet erre az akciójára.

A kiviteli vámok emelésénél még kettőzöttebb gondossággal

kell eljárnia a Kormánynak. Gazdasági életünk erősségének egyik főfegyvere az, hogy egyre több cikkből van feleslegünk, amit kivitelre szánhatunk. A kormány maga is arra törekszik, hogy az ország minél több exportanyag föltt rendelkezze és hogy külkereskedelmi mérlegünket minél hamarabb aktívá tegye. A múltban már több ízben történtek kisiklások ezen a téren és reméljük, hogy éppen a múlt botlásai figyelmeztetik a kormányt arra, amit kivitelünk fejlesztése érdekében tennie

kell. A magas kiviteli vámok elzárják termékelket a külföld elől, a magas árak miatt nem szállíthatunk külföldre, de ez nem idéz elő a beiföldön okosodást.

Bizunk abban, hogy az a hír, amely a vámtarifák emeléséről adott számot nem felel a valóságot és bizunk abban, hogy a kormány jobb és alkalmasabb helyen találja meg a módot ahhoz, hogy valutánk értékét emelje és gazdasági életünket elviselhetőbbé tegye.

A szenátus is megszavazta az alkotmányt

A királynak nem kell ujesküt tenni. — A bírák dupla fizetést kérnek

Bucurestből jelentik: A szenátus tegnapi ülését négy órakor nyitotta meg az elnök. Jelen voltak az összes miniszterek. Az elnök rámutatott arra, hogy huszonhat esztendeje annak, hogy kimondották Románia függetlenségét. A sors különös véletlensége folytán ezen a napon került a szenátus elé az új alkotmány megszavazása. Az elnök névszerűtlen szavazást rendelt el az alkotmányjavaslat felett, amelyet 141 szavazattal 2 ellenében megszavaztak. Csapán Müller és Polónyi szász képviselők szavaztak ellene. A zsidó szenátorok a javaslat mellett voltak. Bratianu Jonel miniszterelnök emelkedett ezután szólásra és rá-

mutatott a nap jelentőségére, a melynek nemzeti ünnepnapnak kell lenni. Az utókor is hálásan fog visszaemlékezni ránk, mert hazánkat igazán szolgáltuk. A fapapságnak és a zsidó szenátoroknak külön köszönetet mondott, akik szavazataikkal kifejezésre juttatták azt, hogy az állam nehéz pillanataiban is számíthat rájuk.

Tegnap este a zsidószínház környékén nyugalom volt. Illetékes helyen megcáfolták azt a hírt, hogy a kultuszminiszter figyelmet indított ama tanárok ellen, akik szolidárisoknak vallották magukat a diákokkal. A kultuszminiszter jelentést kért a cíuj (ko-

BUDAPESTI LEVEL.

Mi újság a színházak tájékán?

Színházi körökben úgy tudják, hogy a Magyar Színház darabjainál sokkal érdekesebb az a nemes vetélkedés, mely a kulisszák mögött dúl Beöthy László és Molnár Ferenc között. Szemtől-szembe rendkívül nagyrebecsülnek egymást, annyira, hogy Beöthy legutóbb a színház vezetésében is tetemes részt juttatott Molnárnak. Ez a nagylelkűség azonban Beöthy részéről csalétek csupán: a jövőre irandó darabjával így akarja megfogni magának Molnárt, amire az Égi szerelem vékonyka sikere után szomjas szüksége van Beöthynek-Molnárnak egyaránt.

Molnár egyelőre csak ígéret. Ezzel azt akarja kicsikarni, hogy Beöthy minden aggodalma ellenére — még az idén könyvtelen legyen kitűzni a Testőr reprizet. A Testőrrel azonban anélkül is baj van: egyelőre nincs alkalmas színész, aki el tudná játszani a parádés főszerepet. Törzs Jenő ugyanis, akinek Molnár legközelebbi darabja címszerepét akarta megírni, ráunt a Molnár-darabokban való „komé-

diázásra” s a Renaissancehoz szerződött át, ahol nincsenek törsziszempontok s bizonyos, hogy komoly tehetségének megfelelő szerepkört is fog találni.

Molnárna tehát, azaz egyelőre csak a Testőrrel komoly bajok vannak. Molnár azonban ügyes ember s legutóbb Csontosra kezd tippelni, aki annakidején a Vigszínházban játszotta a főszerepet. Am Csontosról mindenki tudja, hogy idegeskedik a Molnár társaságától, néhány év előtt szakított is vele. Molnár mindazáltal annyit talpal utána, hogy nem lehetetlen: Csontos — csupa gavallériából — engedni fog lebirhatatlan udvarlásainak.

És miatti Molnár Csontos után futkos, Beöthy még mindig ideges zavarban van: mi lesz hát a jövő évi Molnár-darabjal? — Molnár ugyanis nem akarja magát lekötöni, Molnár emélfogva megvárja az egyes színházak előre megállapított játékrendjét és csak akkor ahhoz a színházhoz nyújtja be parádés színművét, amelynél a legtöbb fiatal író szerződtették le. Ma már nyílt titok, hogy Molnár Ferenc remegő izgalommal lesi a

fiatalok egyre fokozódó iradalmi sikerét s ahol csak lehet, ártani akar és árt is nekik. A mostani szezonban így tett tönkre Beöthy-nél egy sereg nagyon tehetséges fiatal szerzőt.

Ha már Beöthy-nél tartunk, állapítsuk meg még rezignációval, hogy a vezérigazgatót egyik kardarc a másik után üldözi. Neki eddig — színészek és írók nevelése helyett — az volt egyetlen ambíciója, hogy felkapottabb neveket elhalássza a többi színház elől. — Most megfordítva történik: Beöthy elől hatásznak el mindent. Legutóbb példának a Városi Színház kapta el a kezéből a Pompadour című nagyszerű operettet s írók és színészek egymásután hagyogatták el. Még Földi Sári is kikérte az utlevélt.

Kedden nagysikerű estéje volt a Blaha Lujza-Színháznak: ekkor adták először Pesten Lippay Gyula és Szilágyi László bájos operettjét, a Leventuldt. Az öszinte sikerért azért jelentjük be, mert ez a kedves, szímmagyar levegőjű, régi magyar világban játszó operett diadalmas utat futott meg előzően a Várszínházban a tőpen

ezért hozták át most Pestre. Ilyen karrér is csak egyszer esett meg eddig: sok esztendővel ezelőtt az ugyancsak nagysikerű Salamithal.

A Városi Színház szerdán mutatja be Mohács Jenő és Siklós Albert Tükör című némajátékát. Az előadásnak egyik érdekessége lesz hogy Bajor Gizl, aki Pierettet ját sza, egészen új okláláról mutatkozik be a közönségnek. A zene ütemett követve játszik és táncol majd s mozdulatokba slirit a cselekmény drámaiságát. Hajlékony, mint a legkittünőbbi ballerina, de őszbönösen kerül a ballett szokványosságait. Bajor Giznek ez az új bemutatkozása érdekes lesz azért is, mert ez a bájos fiatal szl nészno legutóbb igen kedvét vesztette a Nemzeti Színháznál. Ambrus Zoltán igazgatósága alatt szíve szerint játszhatott s nagy tehetségéhez méltóan érvényesült is. Az utóbbi időben azonban mint ha kevesebbet foglalkoztatták. Bizonyos, hogy Hevesi Sándor, aki minden esetben kitűnt eddig tapintatával, itt is megtalálja rövidesen a legfigyelmesebb megoldást.

lozsvári) egyetemi tanácstól a diákmozgalom jelenlegi állásáról.

Az ifjovi törvényszék bírának küldöttsége megjelent a kamara elnökénél és memorandumot adott át, melyben a bírák jelenlegi fizetésének legalább kétszeresét kéri. Ellenkező esetben a bírák kénytelenek lennének elhagyni állásukat.

A sajtó cáfolja azt a forgalomba került hírt, hogy az uralkodó esküt tett az új alkotmányra. A király aláírja az új alkotmányt és nem szükséges arra külön esküt is tenni. (Rador.)

Halálra ítélt érsek.

(Ítélet katolikus lelkészek ellen.)

Moszkvából jelentik: A moszkvai forradalmi törvényszék tegnap hozta meg ítéletét Cieplick érsek és tizenhárom lengyel katolikus pap ellen. Cieplick érseket és Budkiewicz prelátest halálra ítélték, a többi lengyel papot háromtól tíz évig terjedő fogságbüntetéssel sújtották. A két halálos büntetést csüförtökön akariák végrehajtanak.

Az ítéletek között vannak a már említett két főpapon kívül Maleszki preláthus, Hvecko, Rutkowszki, Pranzketicz és Cismonts lelkészek, továbbá Fedorov, az uni káris egyház exarchája. A vádat Krylenko képviselte, a védelmet több jeles pétervári ügyvéd látta el, köztük Bobricsev-Puskin. A moszkvai forradalmi törvényszék a tárgyalást Pétervárott tartotta meg. A vádirat azzal vádolta a papokat, hogy 1918-ban Pétervárott megalakították a katolikus papok szervezét, amelynek az volt a célja, hogy ellenszertüljön a szovjet rendeletének, amely az államot és egyházat szétválasztja. A szervezet 1920-ban elhatározta, hogy a cselekvés terére lép. Ennek első jele az volt, hogy megtagadták annak az írásnak aláírását, amely szerint a templomi kegyeseket visszaadták az egyháznak. Ezzel azt akarták elérni, hogy a templomokat bezárják és ezáltal a nép széles rétegei között zavargások keletkezzenek. 1922-ben elene szexültek annak a rendeletnek, hogy az egyházi javakat az éhezők segítése javára kiszolgáltassák. Szmirnów, a pétervári szovjet tagja, akit tanúként hallgattak ki, előadta, hogy a vádlottak nem akarták feltárt készíteni az egyházi vagyontól, ami néhány templom bezárása és az egyháztagjai közötti zavargásokra vezetett. Ezzel szemben a vádlottak adján ülő papok kijelentették, hogy egyházi ügyekben nem tehetnek a szovjet rendelkezéseit, mert ők a legmagasabb egyházi hatóságok parancsát teljesíthetik.

Varsóból jelentik: A lengyel kormány tiltakozott az érsek és a preláthus kivégzése ellen és reméli, hogy a Vatikán is energikusan fog intérvénialni.

Londonból jelentik: Mac Neil kijelentette, hogy a moszkvai angol ügyvivő minden lehető el fog követni, hogy megakadályozza a halálra ítélt katolikus érsek és katolikus papok megmentése érdekébe.

Gyomorfiás, étvágyhiány, emésztési zavarok, melyek gyakran csakis a belek renyheségének következményei, a FERENC JÓZSEF keserűviz használata folytán rövidesen el-
aunak

A bécsi tavaszi nemzetközi vásár.

(Eltűntek a siberek. — Hogy jelzik az árakat? — Aradi ember Bécsről.)

Egy aradi ur, aki huzamosabb időt töltött Bécsben ma érkezett vissza Aradra. Látó szemmel nézett körül az egykori császárvárosban és nagyon érdekes dolgokat mondott el a mai bécsi állapotokról. Bécs és vele együtt Ausztria már nem a nyomor uralma alatt állanak, már javulnak a viszonyok, megindult az olcsóbbodás, de ez persze még korántsem jelenti azt, mintha Ausztriában és ezzel Bécsben sem volna többé gazdasági válság, csak annyit, hogy Bécs megállt a lejtőn, sőt sikerült valamelyest visszajutnia. Megtették a hatásukat Ausztria külföldi tárgyalásai és a nemzetközi kölcsön. A hazaérkezett aradi uriember különben a következőket mondotta el az Aradi Közlönynek a bécsi viszonyokról:

Bécs többé nem a siberek városa. Az osztrák valuta, ha alacsony is, de hosszabb idő óta stabil és az árfluctuációk föléle megállottak, sőt mintha lefele megindultak volna. Ez az állapot a sibereknek nem kedvez. Áttették tehát székhelyüket Berlinbe, de ott is megállott egy időre az aratás. Bécs élénk, nemzetközi forgalma hatalmas. Különösen most a nemzetközi vásár hetei alatt. A „Mese“ azonban nem sikerült. Az osztrák árak nagyrészt még mindig a világparitás felett állanak és így még a legjobb valutájú államok kereskedői sem nagyon vásárolhattak. Csak az amerikaiak és a csehek azok, akik az osztrák árakat szívesen megfizetik. Luxuscikket egyáltalán nem vásárolnak. Egy rokonomnak kazettagyára van Bécsben és ő teljesen ráfizetett a kiállításra, mert egyetlen darab kazettát sem tudott eladni. A vásár különben gyönyörűen mutatta az osztrák ipar hatalmas voltát. A vásár három helyen van. A Prater Rotundájában, az új Burgban, — Bécsben már nincsen császártisztelet — és a Hofstallung-ban. Ezt az utóbbi épületsoportot hívják különben Messelalast-nak. Dehát mondom: innen nem sokat fognak exportálni. S ez az oka a nagy munkanélküliségnek is. De még a munkanélküliekről is gondoskodnak. Ha egy munkanélküli beigazolja, hogy hat hónapig egyfolytában volt valahol legutóljára alkalmazásban és jelenleg munkanélküli van, heti 170.000 korona munkanélküli segélyt kap.

— A sok nullát már elhagyták az árak melől. Mert magától értetődőek a három nullás számok a legcsekélyebb dolgoknál is. Így például egy étterem étlapiján elhagyták a nullákat és így jeleztek az árakat: 16. Ez annyit jelent, hogy az az étel 16.000 korona. Vagy pedig így: 3.5. Ez annyit jelent, hogy ami melkét irták, az 3500 korona. Étekezni a legkülönbözőbb árakon lehet. Vannak Kochschulék, amelyekben urileányok főzni tanulnak, tandíjat fizetnek érte s amit főztek, azt az iskola éttermében felszolgálják. Természetesen az ilyen ebédeket olcsón adhatják. Nagyon sokan étkeznek ezekben a Bécsben tanuló főiskolai hallgatók közül. Három fogásos ebéd, amelyben husosfogás is van, 6 ezer korona. De jobb étteremben bizony 25—30 ezer koronát könnyen el lehet ebédelni a

Sacherből nem lehet 50.000 koronán alól kikerülni. Az állami tisztviselők elég jól dotáltak. A legkisebb havi fizetések a félmillió körül vannak. A magántisztviselőket persze jobban fizetik. Jól meg lehet élni Bécsben havi 3 ezer leiből, ami 1 millió osztrák koronának felel meg.

A színházak állandóan tett házak előtt játszanak. Magas helyárak mellett. Az állami operában egy földszinti szöllye 120.000 korona és a legokosabb jegy állóhely a harmadik vagy a negyedik galérián 4000 korona. Érdekes, hogy a magas helyárak miatt jól öltözött és intelligens emberek járnak az állóhelyekre is. A többi színházak legmagasabb jegyárai a 80—90 ezer korona körül mozognak. Az éjszakai élet már elvesztette az azelőtti élénkségét, de az éjszakai lokáloknak még mindig jól megy.

— Bécsből hajóval utaztam Budapestre. A napokban indult meg a dunai hajózás Bécs és Budapest között és én az első hajók egyikével indultam el. Az első osztályu hajójegy 30.000 osztrák koronába került, de ugyanekkor megváltottam volna 2000 magyar koronáért is, mert még elég konciliansan 15 osztrák koronába számítottam a hajópénztár a magyar koronát. Ma már csak tizenkettőt adnak érte. Ha gyorsvonaton tettem volna meg a budapest-bécsi utat, 66.000 koronába került volna.

Tutankhamen-divat.

(Levél a legújabb divatról.)

A Tutankhamen-láz egyre nagyobb területeket hódít s ime elérkezett oda, hogy az európai nők öltözködésében egzotikusan új, egészen ökeleti divatot teremtsen. A párisi előkelőbb társaságokban már napról-napra nagyobb a Tutankhamen-ruhás nők száma, legutóbb pedig már a budapesti nagyobb divatcégek is kaptak Tutankhamen-megrendelést. A ruha sötét, az égetett téglaszínéhez hasonló vörös alapu, melyen a dars hieroglifés himzés selyem schamois, pasztelkék és zöldszíni díszekből áll, itt-ott kevés arannyal vegyesen. A felső, átlátszó nyak-kandér opátbatszt. Előt szkarabeusbrostü-ötvösmunka és két oldalt a ruhát összefogó ugyanilyen ötvöscsat. A cipőnek bocskorszerűen vékonyodó hegybe kunkorodik az orra, a cipő sötétvörös-bar na bőrből való, a harisnya pedig szintén schamois-sárga selyem. A ruha alapszínével egyezik a szalmakalap színe is, mely tulajdonképpen egyszerű tok színes kis ma dárdisszel. A kalap alá kis fátyol van erősítve, mely díszképpen van selyemmel keresztülhimezve. Kiegészíti az egész ruhát az egyszerű, kis vaskosnyelű rojtos ernyő s az óarannyal, gyönggyel vagy aranypénzzel díszített kiegészítő. Ime tehát ilyen lesz a holnap hőlgye, mert igen valószínű, hogy a

divat, amely amugy is a feleli mo-
tívumok felé kívánczik, a maga
megszokott mohóságánál is heve-
sebben teremti meg a Tutankha-
men-ruhák lázát s asszonyaink rö-
videsen szívből jövő sóhajtással
és epedő vággyal fogják férjüket
oldalbakönni, hogy az első Tutank-
hamen fecskeire felhívják a férjeki
figyelmét.

Magyar labdarugók

találkozása Ottó királlyal.

Budapestről jelentik: A napok-
ban érkeztek meg a Ferencvárosi
Torna Club játékosai Budapestre.
Az FTC csapata hét napot töltött
San-Sebastianban, az Atlanti óce-
án partján. Közelségükben volt a
Savoy-hotel, Zita volt királyné és
gyermekének otthona. Egy séta
alkalmával a magyar fiúk a ten-
gerparton két lovasal találkoztak.
Az egyik lovas hatmarkos pari-
pán ült és valósággal mesebeli
óriásnak tűnt fel a reggeli pirka-
datban, a másik lovas mellett,
mert ez kis póni-levacsán üge-
tett, de még azon is szinte elve-
szett. A magyar fiúk a pónilovacs
kán egyenes derékkal, katonásan
ülő fiucskában Ottó királyfit ismer-
ték fel.

Ez volt az első találkozás, amit
hamarosan követett a másik a Ho-
tel Savoy halljában. Szabó József,
az FTC középső fődözeje megis-
merkedett Solyom Károly bencés
pappal, a kis királyfi magyar ne-
velőjével. Szabó ugyanis hamarosan
felfedezte, hogy nem igazak
azok a hírek, mintha holmi katonai
kordon venné körül a királyi csa-
lád otthonát. A spanyol király egy
tisztből és két közlegényből álló
diszörséget tart a négyemeletes
szálloda kapujában, a házat tehát
nagyon könnyű megközelíteni. Sö-
lyom Károly meghívására az FTC
teljes csapata, Szigeti Imre alelnök
tisztelgett a királyfinál. Szigeti üd-
vözölte Ottót. Ottó királyfi kérte
Szigetit, mutassa be nek a ma-
gyar játékosokat. A kis Ottó min-
den játékos előtt összeütötte a sar-
kait és úgy fogott kezét. Ezalatt
Zita Szigetihez intézett több kér-
dést. Kitért ebből, hogy Zita a spa-
nyol lapokban figyelemmel kísérte
az FTC utját.

Megkérdezte többek között, ki
volt katona a játékosok közül a vi-
lágháboruban és érdeklődéssel
hallgatta Szigeti felvilágosítását,
hogy az FTC valamennyi játéko-
sát elvitték katonának és emiatt
került az MTK mögé a magyar
futballbajnokságban. — Zita négy
gyermekével az oldalán fogadta
az FTC csapatát.

Elmondták a játékosok, hogy
mikor gróf Apponyi Albert San-
Sebastianba érkezett, a város ünne-
pélyes fogadtatásban részesítette
a városházán. Apponyi San-Sebas-
tian polgármestere üdvözölte és a
beszédre Apponyi egy óráig tartó
spanyol beszéddel válaszolt. Ez
történt délelőtt és délután Appo-

nyí már vidáman résztvett a királyi gyermekek játékában. Ottó királyfit Solyom Károly nevell. Ottó naponta három órát tanul magyarul, németül és franciául, két órát pedig a rendes gimnáziumi tanulmányoknak szentel.

Hogy áll a leu?

Március 28-án fizettek 100 lelért:
Párisban 750 frankot
Budapest 1950 külföldi koronát,
2400 belvideli
Bécsben 33600 koronát,
Berlinben 9550 márkát

Mezőgazdasági sztrájk Angliában.

(Bonar Law kijelentette, hogy a kormány nem avatkozik bele.)

Londonból jelentik: Norfolkban a múlt héten a mezőgazdasági munkások között sztrájk tört ki, mivel a farmerek a hetéért 25 schillingről 24 schillingre és 9 pennyre akarták leszállítani. Egyidejűleg a farmerek a munkáldót heti 50 órától 54 órára szándékoztak felemelni. A farmerek egyesülete és a mezőgazdasági munkások szövetsége közötti tárgyalásokat egy hétre felfüggesztették, hogy az alatt az idő alatt utasítást kérjenek a végrehajtó bizottságtól. — Tartanak attól, hogy a sztrájkmozgalom a többi grófságokra is áttérjed. A minap Bonar Law miniszterelnöknek tisztelettel a mezőgazdasági munkások szövetségének, a munkások szakszervezetének és a farmerek egyesületének küldöttsége és kérte a miniszterelnök intervencióját. Mint a miniszterelnök kijelentette: a kormány nincs abban a helyzetben, hogy ebbe az ügybe beavatkozzék. Mint minden üzemenk, a mezőgazdaságnak is magának kell magát fentartania. A kormány azt a javaslatot sem teheti magáévá, hogy a mezőgazdasági munkások számára munkabérmegállapító hivatalt állítson fel. Bonar Law válaszában élénk ellentmondással fogadták, Walker R. B., az egyik szónok, emlékeztette a miniszterelnököt arra a kijelentésére, hogy az ország érdekében nem szabad többé visszatérni azokra a viszonyokra, amelyek a háború előtti időben uralkodtak. Amikor Bonar Law azt válaszolta, hogy ilyen kijelentést ő sohasem tett, Walker megjegyezte, hogy nagyon kényelmes dolog régebben tett kijelentéseket egyszerűen elfelejteni.

— Sajnos, ismét szomorú bizonyítéka mutatkozik annak, hogy az áremelkedéseket nem a kereskedők befolyásolják. Ami drágulás a legutóbbi időben történt, az a lel értékcsökkenésnek volt betudható. Most még teljesen bizonytalan az áremelkedések összecszerülése, de annyi már most is megállapítható, hogy az elsejétől importált árucikkek ára rohamosan nagy arányokban felszökik. A kereskedők azt nem akadályozhatják meg, az állam drágításainak kénytelen, kelletlen, de utánahaladniuk kell. A vámtetelek felemelését nem a ke-

Az Aradi Közlöny t. hirdetőit

kérjük, hogy húsvéti hirdetéseiket adják át mielőbb lapunk kiadóhivatalának, hogy azok minél jobb helyre kerülhessenek. Lapunk húsvéti számára hirdetéseket legkésőbb szombat délig vehetünk fel.

Ötszáz percentes vámemelések.

(Április elsején lép életbe az új tarifa. — Mit mond a szállító és a kereskedő?)

Néhány nap óta elterjedt Aradon a hír, amelyet állítólag az aradi vámfőnökséghez érkezett bizalmas értesítés is megerősített, hogy április elsejétől kezdve az eddigi vámtarifák felemelkednek és az eddiginél jóval magasabbak lesznek. Bár pozitív értesülésre senki sem hivatkozhatik, mégis teljes bizonyossággal várják a tarifaemelés, aminek már a mértékét is tudják. Állítólag ötszörösére emelkednek a mai díjtételek és a vámügyekkel foglalkozók nem tartják lehetetlennek, hogy ezt az ötszáz százalékos tarifaemelés az összes tételeken keresztülvezetik. A vámtarifaemeléseket ugyanis a békében sem volt szokásos idő előtt közhírré tenni, a mostani tarifaemelésre csak az utolsó napon, március 31-én várják a rendelkezést. Az érdekeltek ezért még ma sem tudják, hogy a tarifaemelés általános lesz-e, vagy csak egyes tételekre specializálódik?

Az aradi kereskedő köröket a tarifaemelés híre a legnagyobb bizonytalanságban tartja. A hír szerint úgy a kiviteli, mint a behozatali vámteteleket egyaránt éri a magas emelés, aminek következtében beálló helyzet ma még teljesen bizonytalan. Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott egyik legnagyobb aradi szállító cég vezetőjével, aki munkatársunk előtt a következőket jelentette ki:

— Ma még semmi bizonyosat nem tudunk a tarifaemelésről és így természetesen nem ismerhetjük annak mértékét sem. Mintegy két hete már, hogy a vámtetelek emelésének a híre Aradra megérkezett, de hivatalosan erről semmi értesítést nem adtak, de nem is adhattak, mert nem szokásos. A tarifaemelések mértékét, akár csak a trafikáremeléseket csak az utolsó napon közlik. A magasabb díjtételek bizonyosan némi stagnációt vonnak maguk után az export-import piacon. Viszont azonban valószínű, hogy a forgalomcsökkenés csak átmeneti jellegű lesz és csak rövidebb, átmeneti ideig. A forgalom már ma is a legszükségesebbekre korlátozódik, úgy, hogy azt jobban mérsékelni már nem lehet és eltolódás csupán az árviszonyokban várható, amennyiben állítólagos ötszáz százalékos tarifaemelés erősen befolyásolja majd az árak kialakulását és az importárak nagyobb áremelkedése várható.

Egyik aradi kereskedő, aki vámárukkal nagyobb mértékben foglalkozik, a következő kijelentéseket tette munkatársunk előtt:

— Sajnos, ismét szomorú bizonyítéka mutatkozik annak, hogy az áremelkedéseket nem a kereskedők befolyásolják. Ami drágulás a legutóbbi időben történt, az a lel értékcsökkenésnek volt betudható. Most még teljesen bizonytalan az áremelkedések összecszerülése, de annyi már most is megállapítható, hogy az elsejétől importált árucikkek ára rohamosan nagy arányokban felszökik. A kereskedők azt nem akadályozhatják meg, az állam drágításainak kénytelen, kelletlen, de utánahaladniuk kell. A vámtetelek felemelését nem a ke-

reskedők, hanem a fogyasztók fizetik meg. Ami pedig az exporttarifák emelését illeti, erre már néhány szomorú példa van. Az indokolatlan vámemelések már több exportcikkünket szorította vissza az országba, ami különösen idegencikkekénél volt káros hatása. Ha a vámmal együtt a belső ár meghaladja a világárat, akkor gondolni sem lehet exportra. Hiába a pénzügyi politikánk hármass jelszava, hogy export, export és export, ha a díjtételek emelésével mindent elzárnak a kivitel előtt.

Robozék bünei.

(Hazuárulás, kémkedés és hűtlenség.)

Budapestről táviratozzák: Robozék ügyében a rendőrség már megszerezte az adatokat a legutóbbi cluji (kolozsvári) szereplésükről. Huszonhat esetet jelentettek be, amikor Robozék följelentésére tartóztattak le Magyarországból rokonaik látogatására odaérkezett utazókat. Az utóbbi két esztendőben Erdélyben leplezett magyar összeesküvés anyagát jóformán kizárólag Roboz Imre szolgáltatta az ottani hatóságoknak, hogy ezzel is nagy összegeket zsarolhasson ki a feljelentett egyénektől. Tömerdek adat áll a rendőrség rendelkezésére a budapesti román megszállás alatt tanúsított viselkedésükről is. Robozékat hazaárulás, kémkedés és hűtlenség miatt helyezték vád alá.

Rendcsinálás

Németországban.

(Menekülnek a pücs-vezérek.)

Berlinből táviratozzák: A birodalmi minisztertanács azt az egyhangú határozatot hozta, hogy Severing porosz belügyminiszternek az államcsíny leleplezése és kinyomozása körül tett intézkedéseit szükségesnek és jogosnak tartja a miniszter politikáját a belső és a külső politikai helyzetre való tekintettel helyesli. A határozat Berlinben általános megnyugvást keltett, mert a porosz kormányban együtt ülnek a polgári pártok és a szocialdemokraták miniszterei. A porosz kormány után a thüringiai kormány is feloszlatta a német nemzeti szabadságnárt szervezetét, letartóztatott több futárt és a lefoglalt iratokból kiderült, hogy mekkora veszély fenyegette a birodalom alkotmányos életét. A nemzeti szocialista vezeték egy része Bajorországba szökött, hogy ezzel egyelőre elkerüljék a letartóztatásukat.

Münchenből jelentik: A Münchener Post a müncheni nemzeti szocialistákhoz intézett szolgálati parancsot közli, melynek tartalma a következő: Április 2-án valamennyi rohamcsapat Münchenbe vonul és a Bodenti-tó mellé Landauba utazik. Minden nap esténként éjjeli gyakorlatok lesznek és tábori szolgálat. A nemzeti szocialisták agitációja eközben változatlanul folyik. A közöttük uralkodó szellemre jellemző Stittler következő beszéde:

Ovillőletet hirdetek. Belpolitikai ellenségeink csak gyűlöljenek bennünket. Rohamcsapatainkkal hatalom vagyunk Bajorországban, de mindenképp előtt Münchenben. Sohasem engedjük meg, hogy bennünket feloszlassanak. Eljön az idő, amikor ököllel számolunk be. A nemzetközi zsidó terrort a germán erőt szembehegyezzük. A parlament elárult bennünket. Nem parlamenti párt, hanem nemzeti rohamcsereg akarunk lenni.

Rosé Aradon.

(Interjú a világhírű kvartettel.)

A ma éjjel 11 órakor érkezett gyorsvonattal jött Aradra Rosé a világ leghíresebb kvartettjével. Joachim óta, aki 1905-ben halt meg, nincs a világnak művészi összetanultságban, zenei tudásban kiválóbb kvartettje, mint az, amit Paul Rosé Aradra hozott. Az állomáson bemutatkoznak, kocsi-ba ülünk a mesterrel és amíg a Központi szállodába érünk, ezeket mondja önmagáról:

— Kvartettet 31 esztendővel ezelőtt állítottam össze. Elgondolhatja, hogy mennyi közös intenció, mennyire egyformán létkető muzikális szív fut bennünket ha már majdnem egy emberöltő óta játszunk együtt. Érdekesnek tartom elmondani, hogy Jassyban születtem, négy éves koromban kerültem Bécsbe és már 18 éves koromban a császári opera első koncertmestere lettem. Az én kvartetem mutatta be legelőször Brahms új műveit és egyidőben maga Brahms is tagja volt az együttesemnek. A bécsi államoperának ma is koncertmestere vagyok és minden esztendőben ott vagyok Bayreuthban, ahol a világ legkiválóbb dirigenseivel magam is, mint aktív résztvevő találkozom a Festspiel-fen.

— Meg kell emlékeznem kiváló munkatársaimról: Paul Fischerről, ki a második Hegedűs, Anton Ruzicskáról, aki violán, és Anton Walterről, aki csellón kísér. Mindannyian a bécsi filharmonikus zenekar kipróbált művésztagei. Hogy ez a kvartett milyen művészi teljesítményekre képes, arra szerénytelenség nélkül legyen szabad megjegyezni, hogy az Idel hangverseny szezonon már másodszor van szerencsém Romániában vendég szerepeln. Novemberben Bucuresstibe szerződöttünk két koncertre, de öt lett belőle és az ötödik Bucuresstiben koncert után a hangverseny publikum a vállát vitt haza a hotelomig. Most ismét Bucuresstibe megyünk és odaváló utfrányunkban csak Aradon és Brasóban szerepelünk még, mint az utvonatba eső városok és Jassy-nak, Kolozsvárnak és Temesvárnak le kellett mondanunk. Ité talán csak a jövő évben jutunk el. A jövő hónap 10-én húsvét után kezdődik olaszországi turnénk, a melynek első állomása Velence lesz.

A világhírű mester, aki nemrég ünnepelte hatvan esztendő születése napját, koraf megcéluló rugékonysággal nyrik le a Központi szálloda előtt a fiakkerről, Mosolyogva búcsuzik és ezt mondja:

— Irja meg, hogy hallottam az aradi Kultur-palota koncertterméről és nagy örömmel telik benne, hogy ebben a kitérő akusztikájú teremben mutathatom be a kvartettet. És poénnek elárulom

hogy fűszóttunk már Aradon — ezelőtt husz esztendővel.

A világhírű kvartett csütörtöki koncertje — ezt csak az érdekesség kedvéért említjük meg — a koncertet megrendező vállalatnak 25 ezer leibe kerül. Emmit ér meg Rosé, adó nélkül és reklám nélkül.

A rendőrség decentralizálása.

(Állandó rendőri szolgálat a kerületekben.)

Az elmúlt héten megírta az Aradi Közlöny, hogy belügyminiszteri rendeletre április elsején decentralizálják az aradi államrendőrséget. Az aradi rendőrség nagyszabású átszervezéséről a következőket tudta meg az Aradi Közlöny munkatársa:

A rendőrség központja továbbra is a Str. Marasesti (Kossuth-utcai) rendőrprefektúra marad. Ide folynak be az összes ügyek és innen történik intézkedés, ha a kerületeknél fontosabb nyomozásról van szó. A rendőrség központjába költözik a jelenleg az Acsej palotában tartózkodó első kerületi rendőrség. A többi kerületek a régi helyükön maradnak. A panaszoikat kizárólag a kerületi rendőrségek veszik fel. Tehát csak az első kerület lakóinak kell panaszaikat a központba elhelyezett első kerületi rendőrséghez fordulni. Minden kerületben egy tiszt és egy detektív tart állandó szolgálatot. Minden kerületbe két-három szubkommisszárt neveznek ki. A kerületi rendőrségek önállóan folytatják le a kisebb ügyekben a nyomozásokat. A központban április elsejétől az elsőkerületi rendőrségen kívül csak a közigazgatási osztály, a kihágási bíróság és az utlevél-osztály fog működni.

Irodalom, művészet.

* **Heti műsor.** Csütörtök: Szóktetés a Szerályból. B. bérlet. Pénteken: Nincs előadás. Szombaton d. u.: Robinson Crusoe. Este: Nincs előadás. Vasárnap d. u.: Tul a Nagykrivánon. Huszár Károly felléptével. Este: Aranymadár. A. bérlet. Hétfő d. u.: Masa. Este: Svihákok. B. bérlet. Kedd: Mattyu. C. bérlet. Mészáros Béla felléptével. Szerda: Faust. A. bérlet. Andreescu román operaénekes felléptével.

* **Rác Imre vendégfelléptével** kerül színe csütörtökön este a múlt héten nagy siker mellett bemutatott Mozart-opera, a Szóktetés a szerályból. Az opera többi szerepeit a színház elsőrendű tagjai játsszák.

* **Új aradi költő.** (Rab Géza: Vagy himnuszok.) Rab Géza, ugyhiszem, tizenhét éves és autodidakta. Verseket ír. Valahogy ilyenkor meghatódni illik, mert tehetségesek és tehetségtelenek: tegyék szívetekre a kezeteiket és kérdezzétek meg önmaguktól: ki nem írt verset ebben a korban N. Hajnalkának, vagy B. Ibolyának? Persze, Rab Géza és a mai Rab Gézák másképp írnak. A „tegnap galoppját“ hagyva maguk mögött, már tizenhétéves korukban is úgy látnak, mint tíz évvel ezelőtti költők, ha negyven esztendősek voltak. (Itt a világnézetet, az Asszonykeresést és a husz érzéseinek a lírába követelődését értem.) A fiatal aradi költő feltűnő jelenség. Még harcol önmagával és verekszik a világgal is, de mindezt olyan szófárral és olyan át meg átszálló találmánnyal, hogy a szárnyait lehí-

teni kell és biztató ígéreteit a beváltott arany csengésévé kell hangolni. „Miért“ és „Október“ című versei, valamint a „Ma“ és a „Bucsu“ című írásai máris erős, kész dolgok s Nagy Danielt, a kitűnő novellistát dicséret illeti, hogy ezt a fiatal talentumot a maga oldalán melegen, megismertette az aradi és erdélyi irodalmi faktorokkal. (f. t.)

* **Ragyogó gyermekmesék** színes, káprázatos képei tárulnak szombat délután a városi színház előadásán a nézőközönség elé. Robinson Crusoe fantasztikus meseképei kerülnek színe s az igazgatóság nagy gondot fordított arra, hogy a darab örökszép meséjét a kiállítás is kellőképpen adja vissza. Az ifjuság körében máris igen nagy az érdeklődés az előadás iránt és csaknem az összes tanintézetek bejelentették a színházi irodának, hogy a növendékek az előadáson résztvesznek.

* **Nagy Géza fényképész** műterme állandóan d. e. 9-től d. u. 6 óráig (vasárnap és ünnepnapokon is) a közönség rendelkezésére áll. Műterem: Arad, Bul. Reg. Maria (v. Andrássy-ut) 22. sz., földszint, megyeházzal szemben.

* **Huszár Károly**, az aradi közönség egyik legkedveltebb bonvivántja lép fel vasárnap délután a városi színházban. A kedvenc művész egyik legkiválóbb szerepében lép ismét az aradi közönség elé, a Tul a Nagykrivánon Pista szerepét játssza. Az operett többi szerepeit Halmos Mici, Selmeczi Mihály játsszák. — Vasárnap este a nem régen bemutatott Zerkovitz-operett, az Aranymadár kerül színe, melynek főszerepeit Horváth Mici, Balogh Böske, Galetta Ferenc és Bányász István játsszák.

* **Molnár Ferenc** egyik legszenzációsabb színpadi alkotása: A hattyu kerül hosszú idő után teljesen új szereposztásban színe a városi színházban. Érdeklésszámba megy, hogy a Hattyuban Mészáros Béla vendégszerepel. A darab címszerepét Tompos Ella, Jacint atyát pedig Sipos Zsigmond alakítja.

* **Egy müncheni festőművész** kiállítása Aradon. Nemrég nagy sikert aratott Aradon V. Ulrich G. müncheni festőművész kiállítása. A művész ma erdélyi körutjáról visszaérkezett Aradra és képeiből ismét kiállítást rendezett Oláh Sándor könyvkereskedő kiállítási terében. Az értékes festményeit a művész előnyös áron bocsátja a közönség rendelkezésére, mert néhány napon belül tanulmányutra indul.

* **Rosé vonósnégyes** hangversenye ma este a Kulturpalotában. Kezdeté 9 órakor.

* **Huszár Károly** két előadást tart az aradi színház. Délután Galetta-Csányi operettje, a Masa kerül színe premier szereposztásban. Hétfő este a Svihákokat játssza a színház. Az ünnepi előadásokra jegyek elővételben a színház pénztáránál kaphatók.

* **Az utca fia**, a Tizennegyedik című nagyszabású filmjáték első része már csak csütörtökön látható az Apollóban. Mattyasovszky Ilona, Petrovich Szevicszláv, Bolváry Géza és Latabár Árpád játsszák a főszerepeit ennek a pompás magyar filmnek, amely egy külvárosi apa különös élettörténetét eleveníti meg. A második rész, a Rejtélyes házasság pénteken és szombaton kerül vetítésre az Apollóban.

* **Verne Gyula** világhíres fantasztikus regénye kerül bemutatóra csütörtökön az Urániában. Fogg Phileasnak, a rettenhetetlen globe-trotternek a regénye ez, Utazás a föld körül nyolcvan nap alatt. A ragyogó fantáziával megcsinált Verne-regény két részben kerül színe az Urániában. Az első rész csütörtökön

és pénteken, a második rész szombaton és vasárnap kerül vetítés alá. A bemutatóval kapcsolatosan közli a mozi igazgatósága, hogy az Apollóban is, az Urániában is pénteken és szombaton rendszeresen lesznek előadások.

A függöny legördült. (A színpadtól visszavonult művészeleiről.)

Kádas Imre.

Minden cselekvéshez idő kell, minden időhöz kötött. De semmi sem annyira, mint a színész munkája: az emberábrázoló művészf. A színész eljátsza a szerepét, a közönség tapsolt, sirt és kacagott, a függöny legördült, az idő megint öregebb lett, — vagy tán nem az idő, hanem csak mi, — jön a másnap, az új szín, az új szerep és talán már az új színész. A tegnapi színész elment, kipihenni a sok komédiát és a neve a múlté, az elfelejtett múlté.

Hol vannak már azok, akiket Kádas Imre kacagtatott meg? Hová lettek a lelkeseik, a rajongók, akik vörösre tapsolták a tenyerüket Kádas Imre egy-egy forró színházi estéjén? A kis diákokból komoly férfiak lettek, az akkori komoly férfiak közül pedig már sokan elmentek oda, ahonnan nem szoktak többé visszajönni. Harminc esztendője annak, hogy Kádas Imre utoljára állott a rivalda lámpasora előtt. Lemondott a színpadról és visszatért a nyárspolgári életbe. 1895. óta a vármegyei közkórház tisztviselője.

A kórház épületében az első szobában ül Kádas Imre. Most nem kacagtat, a betegekét lajstromozza. Ablaka a kórház előtt lévő poros térre néz. Egy-egy konfliktus zörög kinn, a kerék nyomán föltáncolnak a porszemek a napsugárban, bent pedig a csend honol és a kórházillat. A színpadtól visszavonult művész szabadkozik ugyan, ő már nem érdekes és hej de régen volt az, hogy a bérében a taps is benne volt. A külseje nem színész külső, egy kedves, jovialis, öreg uré. (Öreg ember, nem vén ember.) Ma is frissnek látszik. Lassan szedi össze a memoriájából a több mint negyven évszázaddal ezelőtt elmúltakat:

— 1880—81 telén 18 éves gyerek voltam. Lelkes rajongója a színháznak. — Szatmáron akkor Bényey István színigazgató társulata játszott. Elmentem a direktorhoz és azt mondtam neki, hogy színész akarok lenni. Az igazgatónak kellett a statisztéria, elküldött a karmesterhez, akinek énekeltem és szavaltam és 25 pengő forint gázzal megkötöttük a szerződést. Abban az időben bizony még nem nagy dicsőség volt vidéki színésznek lenni és az apám kezével lábbal tiltakozott az ellen, hogy színész maradjak. Timent Bényeyeihez, aki azonban azt válaszolta, hogy ő nem befolyásol engem, majd kiábrándulok magamtól is. Első fellépésem nekem nem eredményezett falrengető tapsokat, hi-

szem a népség és katonaság között voltam egy hazafias tárgy darabban.

— 1883-ban Kassára szerződtem Csókához. Iváncsi Jenő is akkor jött oda, aki jó barátom volt. Kassai emlékeim között a legszebb az, amikor Jókaié Laborfalvy Róza ötvenéves színészi jubileuma alkalmából, vendégszerepelt nálunk és vele játszottam Shakespeare Coriolanus-á-ban. Azután Krecsányhoz szerződtem Pozsonyba, s innen jöttem Aradra.

— 1883-ban leégett az aradi színház. Ujraépítették és 1885. október elsején volt a mostani téli színház ünnepélyes megnyitó előadása. A Közbeeső két esztendő alatt csak nyári szezon volt a Fischer Eliz palota udvarán volt nyári arénában. Krecsányi Ignác összeveszett Arad akkori polgármesterével, Salacz Gyulával és ezért 1888-ban nem kapta meg újabb három évre a színházat, Krecsányi erre társulatával, így velem is, Temesvárra ment át. Temesvár után következett Somogyi társulata latával: Győr és Sopron. Makó Lajoshoz Nagyváradra mint színész és színházi titkár szerződtem. Itt elvettem feleségül egy ma lomtulajdonos és szeszgyáros leányt. Majd Leszkay Andrásához szerződtem Debrecenbe, akivel azután ismét Aradra jöttem. 1894-ben Aradról tovább vitt volna a vándorutam Makóhoz Szatmárra, de nem mentem, szerződéses köteletem. Már akkor két gyermekem volt. A feleségem sirva könyörgött, hogy ne menjünk már tovább, mert unja az örökös vándoréletet, meg nem is bírja. Így nem mentem el azután többé Aradról. Itt a szerződéseim, amely elvitt volna.

A nemzetközi színházi iroda blankettáján régies stílusban a szerződés, amelyben Makó Lajos kikötötte, hogy 360 forint vinculumot tartozik fizetni Kádas szerződéses esetén, de ezzel szemben hatvan forintos gázzal fog kapni. Kádas szerződéses lett, de nem fizette meg a 360 pengő vinculumot, de nem is kért a hatvan forintos színészgázzal, se a vándoréletből.

— Nehéz, de erős elhatározással otthagytam a színpadot. Először egy ügyvédi irodába léptem be, azután 1895-ben a közkórház tisztviselője lettem. Egy fél évvel rá, hogy a színpadtól megváltam, elváltam az első feleségemtől. Vas tagnyaku és csökönyös kálvinista vagyok, nem léptem többé a színpadra. Így határoztam. Pont. A

mikor még *Zilahy* volt Aradon a színi-rektor, megfogott egyszer az utcán: „Muki miért nem játszol? Meglátod visszajössz te még! Aki a színpadot otthagyja, az egy pár cipőt elnyuz és addigra visszatér oda” — mondta. Nem lett igaz.

— A legkedvesebb emlékeim egyike az, ami színészkedésről első esztendejében történt velem Szatmáron. Ott vendégszerepelt *Ujházy Ede*. Az egyik főszereplő beteget jelentett az előadás estéjén és be kellett valakinek ugrania. Engem fogtak meg. Az előadás után *Ujházy* egy ezüst forintost nyomott a markomba, s ezt mondta: „Ne az értékét nézd fiam, hanem azt, hogy *Ujházytól* kaptad. Kedves szerepem volt a „Cifra nyomorúság” *Mády Simije* és *Roderich* darabjában, az „Egy kis szárkáplár Bécsben” címűben az anyámasszony katonája.

— Az egyik lányom *Kádas Manci* a budapesti színművészeti akadémiát végezte, s aztán *Temesvárra* szerződött. Megismerkedett egy gazdag pestinegyeli földbirtokossal, aki feleségül vet-

te. De a házasság boldogtalan volt, elváltak, s a lányom most a legutóbbi időben a budapesti Várszínházban vendégszerepelt és a Star filmgyár filmjeire játszott. De most megint férjhez megy, tehát ismét szakít a színpaddal. Egy bookmakerhez megy.

— Én már színházba se járok. De jár helyettem is a fiam. Benne is apja vére van. Színész akart lenni az érettségi után. Be is iratkozott az aradi színház színiskolájába. Én kivettem onnan. Nem engedem, hogy színész legyen belőle, elég ha az apja az volt 14 esztendeig. Banktisztviselő lett belőle. A „Jézus élete” műkedvelői előadásán mégis szerepelt. Ő személyesítette a keresztrefeszített latrok egyikét.

— . . . bizony fiatalságom legszebb esztendeit töltöttem a színpad deszkáin. Dehát ez is elmúlt. Mint minden.

Jön egy beteg, kérni valója van a *Kádas* urtól, s ismét belefog a közkórházi hivatalos munkába.

Sic transit gloria mundi? Így múlt el a világ dicsősége? Színpad után kórház? *Balogh István.*

Aradi ember a mai Amerikáról.

Csökkentik a bevándorlási kvótát. — Amerika hajlandó segíteni Európát. Előnkiválasztás előtt.)

Nemrég tért vissza Aradra az Amerikai Egyesült Államokból *Roger Pál*, akinek felesége aradi leány. *Roger* aradmegyei származású és mielőtt kivándorolt az Új világba, sokáig élt Aradon. Másfél évtizede tartózkodott Amerikában, amelynek viszonyait alaposan ismeri s így nem érdektelen megismerni véleményét azoknak, akik Amerikába készülődnek. Természetesen elsősorban a munka- és kereskedelmi viszonyok ismerete kelt fel érdeklődést. Ezekről az alábbiakat mondotta:

— A munka- és kereskedelmi viszonyok Amerikában a békeviszonyokhoz mérten közepesek. A mit az export révén Amerika elvesztett Európában, azt némileg pótolja Délamerika, Mexikó, Kuba, Japán és Kína. A munkások nem hajlandók leszorított munkabéréért dolgozni, viszont a munkaadók bizonyos ipari szakmákban nem akarnak többet fizetni s így sok helyen üzemredukció következett be. Innen származik a látszólagos munkáshiány. Az itthoniakat bizonyára a kivándorlási viszonyok érdeklik legjobban. Románia részére a megállapított kvóta három százaléka, ami évi 7600 bevándorlót jelent. Ugy tudom, hogy a kvótát le akarják szállítani két percentre, ami 800 bevándorlónak felel meg. A nagy számbeli különbség onnan származik, hogy a három százalékos kvótát a legmagasabb évi bevándorlás után, míg a két százalékos kvótát a legkisebb évi bevándorlási szám után veszik alapul. Vannak azonban kivételes esetek, amikor valaki kvótán felül

is partra léphet. Ezek a kivételek különféle foglalkozású egyének, a kik meghatározott időre kapnak tartózkodási engedélyt. Olyan államokból, ahol zsidóüldözések vannak, kvótán felül is beengednek ki vándorlókat.

Arra a kérdésre, miként segíthet Amerika Európán, a következő választ kaptuk:

— Amerika kész áldozatokra, hogy Európát talpra állítsa. Ennek első feltétele az, hogy Európa tegye félre hiúságát és kérje fel közvetítésre az Uniót. Akkor szó lehet arról, hogy Európa a 11 és fél milliárdnyit kapott kölcsönt előnyös feltételek mellett visszafizesse. Anglia ebben a tekintetben már megegyezett az Unióval. Ugy tudom, hogy a többi európai állam a kölcsön visszafizetése és új kölcsön elnyerése tekintetében csak úgy egyezhetik meg Amerikával, ha egyetemleges kötelezettséget vállalnak a visszafizetésre. Amerika könnyen talpra állíthatja Európát, mert hatalmas anyagi erővel rendelkezik. Magában Newyorkban a Wall Street kincstári kamaráiban amnyi aranyrud van felhalmozva, mint amennyi együttvéve az egész világon van. Amerika aranykészlete megközelíti a két és félmilliárd dollárt.

Beszélt ezután a közeli elnök-választásról, amely Amerikában nagyjelentőségű dolog. *Harding* mostani elnök egyszer azt a kijelentést tette, hogy az Egyesült Államok elnökének lenni szép és dicsőséges dolog, de munkája alig elviselhető. Valószínű, hogy *Harding*, aki belefáradt a munkába, nem is

fogja magát jelöltetni. Az elnökséget négyen-öten fogják küzdeni, köztük a jelenlegi külügyi és kereskedelmi miniszter. A legtöbb esélye a külügyminiszternek van. Elmondta még, hogy *Harding*nek elnökké való megválasztása előtt finánciális eszmét adott. Erről különben máskor fog részletesen nyilatkozni.

HIREK.

A város visszakapja földjeit.

(Dönt a megyei agrárbizottság.)

Amint megirtuk, a város vezetősége kérvénnyel fordult az agrárbizottsághoz, hogy a város tulajdonát képező földeket, amelyeket építkezés céljaira szándékoznak felhasználni, mentesítse a kisajátítás alól. A megyei agrárreform bizottság ma tüzte ki a végleges tárgyalást ebben az ügyben, amely, mint másodfokú hatóság döntött volna a város kéréséről. Döntésre azonban nem került sor, mert felsőbb rendeletre a bizottság ülését elhalasztották április tizennyolcadikára. Értesülésünk szerint az agrár-bizottság minden tagja pártolja a város kérését és valószínű, hogy a másodfokú döntés abban az irányban fog megtörténni, hogy a város visszakapja a kisajátított területeket. A megyei agrárreformbizottság, mint másodfokú hatóság elbírálása után a végleges döntést a bucarestii agrárkomité fogja meghozni.

— Húsvét az aradi templomban. Az aradi minorita-atyák templomában a nagyheti szertartások sorrendje a következő: csütörtökön és pénteken délután 5 órakor *Jeremiás siralmi*, Nagycsütörtökön reggel 9 órakor szentmise, utána a papság és a hívek áldozása; a harangzó az egyházi gyász jeléül elnémul. Nagypénteken a szertartás reggel 9 órakor kezdődik, prédikál *D'Andrée Károly*. Délután 5 órakor lamentáció, majd *Lakatos Ottó dr.* mond szentbeszédet. Oltári szentségimádás este 7 óráig, Nagyszombaton reggel 8 órakor a tűz, a húsvéti gyertya és keresztvíz megszentelése; 10 órakor ünnepélyes szentmise és ekkor megkonduktak a harangok. A feltámadási körmenet este 6 órakor kezdődik. Húsvét első napján vasárnap reggel 7 órakor szentmise; *D'Andrée Károly* prédikál; fél 10 órakor *Szakra Lénárd* nagymisést mond, míg délután 6 órakor *Lakatos Ottó dr.* házfőnök mond szentbeszédet. Húsvét másodnapján, hétfőn reggel 7 órakor szentmise; prédikál *Huszár Jusztin*, délelőtt 10 órakor nagymisést tart *Szakra Lénárd*; délután 6 órakor *Novák Mihály* prédikál. — Az ágostai evangélium templomban nagypénteken, húsvét első és másodnapján délelőtt 10 órakor lesz az istentisztelet, minden alkalommal *Frint Lajos* lelkész prédikál: A három ünnepnapon délután orvacsora osztás lesz. A református templomban nagypénteken és húsvét két napján délelőtt 10 és délután 3 órakor tartanak istentiszteletet. A délutáni istentiszteleten *Csési Imre* lelkész prédikál.

— Elhalasztott orvosi vizsgák. A városi orvosi hivatalhoz ma az egészségügyi főfelügyelőségtől rendelet érkezett, amely szerint a kórházi orvosi állásokkal kapcsolatos versenyvizsgákat május elsejére halasztották.

— Az aradi református egyház az ünnep második napján a templomban féltizenkét órakor húsvéti vallásos ünnepélyt rendez, melyen közreműködnek *Z. Várady Margit* (ének, kíséri *Gellért Pál*), *Gööz Aranka* (szavaltat), *Gutzjahr Erzsike* (hegedű játék, kíséri *Unger Lucy*), *Ladiszlay József* (ének, kíséri *Gellért P.*) *Imát* mond és a „Biblia szépségei”-ről felolvasást tart a lelkész, *Gellért Pál* karnagy külön két orgonajátékot ad elő. Az ünnepélyen mindenki szívesen látnak és a közönség részéről áldozatos szíves adományokat a templomjavítás szükségleteire hálával fogad az egyházi elöljáróság.

— Az antant válasza a törökökhöz. Londonból jelentik: A szövetséges hatalmak londoni értekezlete ma megküldte az angorai török kormányának a keleti béke ügyében a török ellenjavaslatokra a válaszát. A válaszjegyzék tartalmát csak Angorába érkezése után hozzák nyilvánosságra.

— Sarah Bernhardt temetése. Párisból táviratozzák: Sarah Bernhardtot, az elhunyt kitűnő színművésznőt Páris városának költségén fogják csütörtökön eltemetni.

— Állandó különvonatok bevezetése az Arad-Hegyaljai Villamos Vasuton. A hegyaljai villamos vasut a közönség óhajára f. év április 3-tól kezdődőleg egy állandó különvonat párt vezet be az arad-pancotai vonalra, amely Pankotáról reggel 6 óra 42 perckor indul és 8 óra 13 perckor van Aradon, Aradról pedig 18 óra 20 perckor (este 6 óra 20 p.) indul és 19 óra 51 perckor (7 ó. 48 p.) érkezik Pankotára. Az ezen vonatokon a rendes menetjegy kivül fizetendő pótticket a menetrend-hirdetményben van kitüntetve.

— A budapesti antant-bizottságok magasabb fizetést kapnak. Budapestről táviratozzák: A Nemzeti Újság szerint az itteni antantbizottság tagjai Párisban illetményeik emelését kérték és Párisban helyt is adtak ennek a kérelemnek. Most felszólították a magyar kormányt, hogy április elsejétől kezdődőleg már a felémelt fizetéseket utalja ki az antant-bizottság tagjainak és fizetési eszközül a dollárt kívánják.

— Kettős számlákat kell benyújtani a városokhoz. A városi adóhivatalban április elsejével új rendszer lép életbe. Április elsején kezd meg a város az új adótörvények szerint a könyvvezetés és ennek kapcsán dr. *Robu János* főpolgármester rendeletet bocsájtott ki, amely szerint április elsejétől a városokhoz benyújtott számlákat vagy nyugtákat két példányban kell kiállítani. Mind a két példányt a cégnek a bélyegzőjével vagy a kiállító aláírásával kell ellátni, bélyeget azonban csak az egyik nyugtára vagy számlára kell tenni, a másikon duplicat jelzést kell feltüntetni.

— Antantszociálisták berlini tárgyalásai. Berlinből táviratozzák: Az antanthatalmak szociálista parlamenti frakciónak tagjai Berlinben maradtak, hogy folytassák a német szociáldemokraták vezetőségével a jóvátételi kérdés megoldását célzó tárgyalásokat. A tegnapi határozathoz a belga kiküldöttek is hozzájárultak. Az angol és a német szociálisták új jóvátételi tervezet megállapításán dolgoznak. *Henderson* és *Macdonald* angol munkásvezérek ma visszautaztak Londonba.

— Gyermekek fekvő- és sportkocsik nagy választékban *Hegedűs* cégnél.

A város eladta grázi villáját.

(Stájer frankban fizetendő a vételár. — Aláírták az adás-vételi szerződést.)

A város vezetőségéhez még december elején ajánlat érkezett egy bécsi gyárosról, aki hajlandó volt 375.000 leiert megvásárolni a város Weitzer-hagyatékából származó grázi kastélyát. A város vezetőségét a távollévő kastély gondozása és fenntartása arra a határozatra bírta, hogy ezen a hagyatéki vagyonton tulajdon. Annál is inkább szükségessé vált, mert a városnak nincs módjában a kastélyt jókarban tartani és csak nem régen érkezett értesítés, hogy a grázi kastély falai repedeznek és az egyik tornya bedől. A tanács akkor elhatározta, hogy a kastélyt eladja. *Marew* bécsi gyárosnak 375.000 leiert. A határozatot a prefektus is jóváhagyta, azonban a bécsi város megbízottja indoklás nélkül az adás-vételi szerződést nem írta alá. Azaz, amikor az aláírásra került volna a sor, már nem volt Aradon. Az adás-vételi szerződést 1922. december 18-án kellett volna aláírni. A napokban azután érdekes fordulat állott be a kastély eladása ügyében. A város vezetősége azt hitte, hogy a bécsi gyáros megváltoztatta a

szándékát és nem hajlandó megvásárolni. Egy bécsi ügyvéd érkezett Aradra a város megbízásából és kijelentette, hogy az adás-vételi szerződést azonnal hajlandó aláírni. Több napi tárgyalás után a városi tanács úgy határozott, hogy a kastélyt hajlandó a régi megállapodás szerint 375.000 leiert átadni, azonban a 375.000 leit svájci frankban kell kifizetni a bécsi gyárosnak és pedig 1922. december 22-iki kurzus szerint. Ugyanis ezen a napon kellett volna megkötni a kastély eladása ügyében a szerződést. December tizenhétedikén egy svájci frank 33 leit volt és ma 42 le. Szóval a város vezetősége a kastélyért nem 375.000 leit kap, ha svájci frankban fizeti ki a vásárló, hanem körülbelül 430.000 leit. A gyáros megbízottja elfogadta az ajánlatot és ma aláírta az adás-vételi szerződést. A kastély eladása ügyében a prefektus jóváhagyása már a kezében van a városnak és táviratilag intézkedett a főpolgármester, hogy a miniszeri jóváhagyás is egy-két napon belül Aradra érkezék.

Magyarországon megdrágul a vasút. Budapestről táviratozzák: Az ipari és kereskedelmi érdekeltségnek ma kézbesítették Valkó Lajos kereskedelmi miniszter leiratát, amelyben a miniszter közli, hogy a korona vásárló erejének csökkenése következtében s az üzemanyagok árának és a munkabérek nagyarányu emelkedése miatt a vasuti személyi és az ürudijszabásokat megielesően felemelik. Ugy hírlik, hogy a személyi díjszabást 50 százalékkal és az árudíjszabást 200—300 százalékkal emelik. A tarifaemelés ügyében szombaton ankét lesz.

Mennyit szálltak meg Németországból? Párisból táviratozzák: A kamara pénzügyi bizottságának mai ülésén Poincaré miniszterelnök a politikai és gazdasági helyzetéről mondott exozét. Kijelentette, hogy a francia és a belga csapatok Németországból 2800 négyzetkilométert szállottak meg, amelynek a széntermelése évi 96 millió tonna, míg a meg nem szállott Németország területén évenként csak nyolc millió tonna szenet termelhetnek ki. A megszállott területen 14.000 koksztermelő üzem van, míg a meg nem szállott területen csak néhány száz. Poincaré miniszterelnök exozéja után a pénzügyi bizottság elfogadta a kormány hiteljavaslatát a Ruhr-megszállás költségeinek fedezésére. A javaslatot pénteken fogják előterjeszteni a kamarában.

Üngyilkosság. A borossebesi csendőrség ma telefonon jelentette az ügyészségnek, hogy a tseresi erdőben tegnap este egy fán felakasztva találtak Botolian Andrei sebesi gazda holttestét. Megállapították, hogy Botolian öngyilkosságot követett el és az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Propaganda Németország jóvátételi kölcsönéért. Rómából táviratozzák: A kereskedelmi kamarák nemzetközi kongresszusának ülése széles jogkörrel egy bizottságot küldött ki, amely már össze is ült. Ennek a bizottságnak az a célja, hogy Amerikában nagy propagandát megindítását határozza el, hogy az újjáépítési eszmének megnyert 1800 bank és 22.000 kereskedelmi kamara segítségével kedvező hangulatot teremtsenek a Németországnak nyújtandó jóvátételi kölcsön mellett. A bizottság Európában is mozgalmat indít, hogy megteremtse az amerikai segély előfeltételeit. A bizottság tagjai: Amerika részéről Booth nagybankár, Anglia részéről Schuster, Franciaország részéről Lewandowszky és az olasz, belga és holland bizottságok részéről egy-egy képviselő.

Véget ért a magyarországi szakaszervezetek kongresszusa. Budapestről jelentik: A magyarországi szakaszervezetek kongresszusa befejeződött. Az utolsó napon Kitajka Lajos képviselő határozati javaslatot terjesztett be és követelte a gyűlekezési és egyesületi jog teljes biztosítását. Foglalkoztak a munkabiztosítóval és a szakaszervezeti szervezkedéssel. Ezzel a jubiláris kongresszus befejeződött.

Törökország közép-európai követe. Budapestről táviratozzák: A Budapesti Hírlap az Agence d'Orient től kapta azt a jelentést, hogy a török kormány Ausztria, Csehszlovákia és Magyarország hatáskörrel Muktar béget küldi ki közép-európai követeinek, akinek a székhelye Budapest lesz.

Ausztria új kölcsönt keres. Bécsből táviratozzák: A Neues Wiener Tageblattnak jelentik Prágából, hogy Seypel osztrák kancellár római és prágai utazásának az a célja, hogy új pénzeszközöket folyósítsasson Ausztriának. A kilátások azonban nem kedvezőek. Egyik kormány sem lépheti túl a nagy népszövetségi kölcsönnek Genfben megállapított biztosítékait és az erre már folyósított előlegeket. A genfi osztrák bizottságnak lesz most a dolga, hogy Ausztriának nemzetközi kölcsönt szerezzen.

Hőhullám Angliában. Londonból jelentik: Egész Anglián valóságos hőhullám vonul végig. Londonban tegnap a hőmérő árnyékban 68 Fahrenheit fokot mutatott. Ebben az időtáiban ilyen nagy melege 62 év óta nem volt példa.

Német javaslat Mussolinihoz. Berlinből táviratozzák: A Berliner Tageblattnak jelentik Párisból, hogy több lap közli azt, hogy a német kormány újabb lépéseket tett Rómában és Londonban a jóvátételi kérdés megoldásának érdekében. A római német nagykövet tervezetet nyújtott át Mussolini olasz miniszterelnöknek, amely a régi tervezet alapján áll és Németország fizetőképességét nemzetközi pénzügyi bizottsággal kívánja megállapíttatni. Az olasz kormány ezt a javaslatot tájékoztatás céljából közölte a francia kormánnyal.

A jövő heti piac. A pénteki, április 6-ai hetipiacot a közbeső görögkeleti nagypéntek miatt április 5-ére, csütörtökre tette át a kerületi előjáróság.

Sofför-vizsga. A rendőrség a rendes havi sofförvizsgát március 30-án, pénteken délután 3 órakor tartja meg.

Az Aradi Torna-Egyesület ma este fél 9 órakor a Fehér Kereszt gyémántterében választmányi ülést tart.

Leletek a tatárjárás idejéből. Budapestről táviratozzák: Kecskemét határában már hosszabb idő óta történelmi ásatásokat folytatnak egy a tatárok által lerombolt templom romjai körül. A romok alatt IV. Béla király idejéből származó kincseket találtak, amelyek minden valóság szerint a királyi udvaré voltak és azokat a tatárok elől rejtették el oda. A kincsek között női fülbevalók és egyéb női ékszerek és díszek vannak, amelyek igen fontosak az akkori női viselet megállapításának szempontjából.

Meghalt a füstnélküli lópor feltalálója. Londonból jelentik: James Dewar, a füstnélküli lópor és a Thermos palack feltalálója ma nyolcvan éves korában meghalt.

Kérjünk kifejezetten „Olla” gummit.

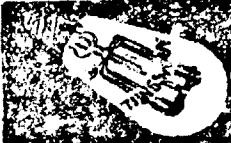
Az első magyar repülőgép a békében. Budapestről táviratozzák: A kereskedelmi miniszterium légi forgalmi osztálya tegnap mutatta be a trianoni béke szentesítése után készült első magyar repülőgépet, amelyet az albertfalvai Neuschlo-Lichtig gyárban Oravec és Szebeni mérnökök szerkesztettek. A repülőgép egyfedélű és pilóták kiképzésére készült. A gépnek két ülése van és kettős kormány, óránkénti sebessége 140 kilométer. A forgalomnak ünnepléses keretek között adták át.

Lloyd George jövedelme

(Mennyit keres a bukott angol miniszterelnök?)

Angolországban a távozó miniszterek egyáltalán nem kapnak nyugdíjat és közülük csakis a legkiválóbbakról gondosnak nemzeti ajándék formájában. A nemrégiben megbukott Lloyd George, aki évenként át hatalmas feje volt a miniszteriumnak, még ezt a nemzeti jutalmat sem kapta meg, mert bukásának körülményei kizárták, hogy ilyen értékes megtiszteltetésben részesüljön. Az angol miniszterelnök javadalmazása évenként ötezer font sterling, de ebből jövedelmi adó címen a felét az állam lefoglalja s így tulajdonképpen a miniszterelnöki fizetés csak kétezeröttszáz font. Ami a lordkancellárt illeti, az jóval többet kap, mert ennek fizetése már ötezer fontra emelték, ami után ötezer font nyugdíjat is kap. Mindebből önként kivonkodik, hogy az állásukról lemondott angol miniszterek, ha előre nem gondoskodnak magukról, megfehéren rossz anyagi viszonyok közé kerülnek.

De hát az angliásoknak is van annyi eszük, hogy a különféle gazdag vállalatokban el tudnak helyezni és ilyenformán jövedelmük meghaladja volt miniszteri fizetésüket. Ami Anglia egyik leghatalmasabb miniszterelnökét Lloyd George-ot illeti, nem túlságosan rossz az anyagi helyzete, mert biztos évi jövedelme csakis abból a járadékból áll, amelyet az amerikai Carnegie juttatott neki. És ki tette át a szűrt abból a skóciai kastélyból is, amelyben szép napokat töltött és amelyet lord Lee ajánlott föl neki, de csak mint kormányelnöknek. Lloyd George tehát kénytelen cikkeket is írni. A kormányban szerepet játszott és szintén bukott miniszterek már elhelyezkedtek egyes nagyobb jövedelmű állásokban, de emelték elég gyakran érik őket támadások. Ez az oka annak is, hogy Lloyd George pártja mint oldott kéve hull szét, mert a minisztereknek önmagukról történet gondoskodása foktán sokan kitéptek bekötés.

TUNGSTRAM

A legjobb villanykörte!
Mindentől kapható!

Fátyol és muszlin harisnyák, Fildeces és Karsbaldi női keztyük ériási választékban raktárra értek

„ORIENT“ divatáruház, Bulv. Reg. Maria No. 18. (Salacz-utca) sarok. 1688

Husvétii occassió PLESZ

ruhaáruházában, a Színház-épület hátsó bejáratával szemben.

Versenyruha ... Lei 560.—
Szövetruha ... Lei 650.—
Divat ruha ... Lei 850.—
Model ruha ... Lei 1000.—
Tavaszi felöltés ... Lei 1400.—
(Kérem a címre figyelni!)

Stinnes tárgyalásai.

(Mussolini Milanóba hívta.)

Londonból jelentik: Stinnes és Gresh amerikai acélkirály arról tárgyaltak Rómában, hogy az amerikai nagyiparosok a Ruhrvidék ipari részvényeinek egyharmadát kapják, aminek ellenében lemondanak a német iparban való egyéb érdekeltségük egy részéről. A hivatalos angol körök azt hiszik, hogy az a terv Angliában aligha talál ellenkezésre, de lehetséges, hogy a francia kormány tiltakozni fog ez ellen. Politikai körök úgy tudják, hogy Stinnes tárgyalásai nagy fideséget okoztak Párisban. Rómában elterjedt hírek szerint Stinnes meghívták, hogy hazafelé való utaztában szálljon ki Milanóban és Mussolini miniszterelnökkel tanácskozzék. Stinnes még Rómában kijelentette, hogy Németország minden tekintetben helyesli a kereskedelmi konvenció határozatait.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Március 28.) Francia frank 14, svájci frank 40, dollár 215, dinár 2.10, szokol 6.20, lira 10.20, márka 0.0140, angol font 1010, magyar korona 0.0450, osztrák korona 0.0032. — **Külföldiek:** Budapest belföldi 24, külföldi 19.50, Bécs 328, Berlin 0.0110, Prága 6.45, Páris 14.10, London 1020, Newyork 216, Milano 1040, Belgrád 2.25, Zürich 40.

Bucurestii tőrsdezárlat. (Március 28.) **Külföldiek:** Páris 13.75, Berlin 0.0106, London 998, Newyork 212, Milano 10.38, Zürich 39, Bécs 0.003050, Prága 6.40, Budapest 0.0625. — **Valuták:** Napoleon 790—810, márka 0.0140—160, török lira 1.30—1.40, angol font 980—995, francia frank 13.60—13.80, svájci frank 40—40.50, lira 9.90—10.20, drachma 2.70—2.80, dinár 2.10—2.20, dollár 212—214, lengyel márka 0.058—60, osztrák korona 0.0031—32, magyar korona 0.0450—5, szokol 6.10—6.20.

Zürichi nvítás. (Március 28.) Berlin 262.50, Newyork 541.50, London 2539, Páris 35.35, Milano 26.65, Prága 16.0750, Budapest 0.12, Belgrád 5.55, Varsó 0.0125, Bécs 0.0076, bélyegzett 0.0076.

Zürichi zárlat. (Március 28.) Berlin 0.0259, Amsterdam 213.50, Newyork 541.37, London 2538, Páris 35.35, Milano 26.65, Prága 16.075, Budapest 0.12, Belgrád 5.55, Varsó 0.0125, Bécs 0.0076, bélyegzett 0.0076.

Budapesti Devizaközpont legy zésel. (Március 28.) Napoleon 16000, Amsterdam 1708—1768, Bu

curesti 19—20, London 20310—20910, Berlin 0.20—22, Róma 213—223, Páris 284—294, Prága 129—135, Zürich 800—830, Bécs 0.06—6.30, Newyork 4330—4480, Varsó 0.10—11.20.

Bécsi hivatalos zárlat. (Március 28.) Prága 2122, Belgrád 720, Budapest 16.40, Varsó 1.75, Milano 3525, Bucuresti 336, London 336600, Newyork 71325, Páris 4670, Zürich 13176, Berlin 3.43.

Magasabb árfolyamok. Budapestről táviratozzák: A mai bankközi magánforgalomban az ünnepekre való tekintettel a forgalom kisebb arányú volt, de az árfolyamok valamivel magasabbak voltak a tegnapi estieknél. A készpénz 12 százalék volt. Az élelmiszerpiacon a libahus 1900, a libamáj 3000—4500, libaprólék 1000 korona. Általában kevés vásárló akadt.

A szerkesztésért: **KAROLY JOZSEF**

felel.

Cenzurat: **IOAN NICHIN**

NYILTTER.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon egyesületek, társulatok, jóbarátok és ismerőseink, kik aranylakodalmunk alkalmával jókívánságaikkal megtiszteltek bennünket, ezton mondunk köszönetet.

1694. Fekete Jakab és neje.

HUNGÁRIA

cipőgyár gyártmányai ma már teljesen pótolják a külföldi legjobb gyártmányu cipőket is, ugy minőség, mint szépség tekintetében. — Fióküzlet:

Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 17. szám.

Szőlőpótláshoz alkalmas **Dusgyökerü Szőlőoltvány**

és **Gyökeres Riparia Portalis**

kapható 18068

WINKLER JOZSEF oltványtermelőnél Arad, Str. Consistoriului (Batthyányi-u) 11

A szab. lugojl hornyolt

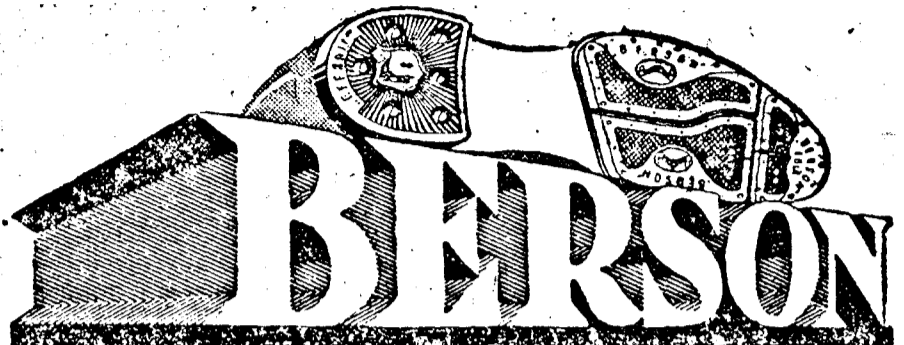
cserép

waggontételekben azornali szállításra kapható 1093

Stefán Henrik, Bulov. Carol (Erzsébet-körut) 2.

13741

Radio Hirdetési Iroda 2887/a. sz.

GUMMISAROK ÉS GUMMITALP

olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban óv nedvesség és hideg ellen!

Burgonyát

waggontételekben étkezés és vetőcélokra, ugyszintén dughagymát és fokhagymát szállít: 13752

Belter Frigyes, Timisoara, Scudier-tér 2. Telefon 8-07

„IDET“

szállítási vállalat Aradon. saját teherautóján ORADEA-MARE—ARAD (Lei 110) ARAD—TIMISOARA (70 bani) között legelőnyösebben áruszállítást eszközöl. Telefon 305. és 306. 1698

Ismeri Ön már a

DIANA

sós borszesz grandiozus hatását? Minden egészséges és minden beteg igazolhatja, hogy az elképzelhető legjobb siker csak 13671

Diana sós borszesz használatával érhető el.

Alkalmi ajándékok; zseborák, fali-, inga, irodai és ébresztő órák, ugyszintén ékszerek legjobb minőségben és a legolcsóbb árakon: **Csáky** órák, ékszerész és vésnőknél a városházával szembeni épületben! Elsőrangú saját órásműhely, vésnőműterem. 13615 Aranyat, ezüstöt legmagasabb áron vesz!

Háló-, ebédlő- és konyhaberendezés komplett, modern, teljesen új, jutányos áron külön-külön is eladó. Cím: Kelet hírlapiroda. 18084

Harisnya, keztyü az összes szövet és cipő színekben legolcsóbban Bársonynál, Piata Avram Iancu Szabadság-tér 17

Husvétii csokoládé tojások, nyulak és különféle ajándéktárgyak legszabadabb választékban és legolcsóbb árban kaphatók a Csokoládé Királynál Str. Metiana 2. (Feret-utca). Csokoládé tojások és nyulak már 2 Leiti tojás is kapható!

Olcsóbb lett a sertésbus! 26.— Lei kgr. **Sumandán György** nagyban és kicsinyben hentes üzletében, Strada Ruseu Sirianu (Antich Lajos-utca) 17

Ésrendű mi- márkás illatszerek, húsvéti öntözők és egyéb pipere cik- és egyéb pipere cik- VAS- érogmerlában, a Szt.-Három- ság szoborral szemben.

Brilliansárut, gyöngyöt, platinát, arany és ezüst árukat és hamis fogsorokat magas áron vesznek: Kun ékszerész, Arad.

Apró hirdetések.

Alka'mazás. JÓLFOZO szakosnő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cím a kiadóban. 4000. SUGEE deutsches Fräulein, mit Jahreszeugnisse. Adresse in die Administration. 3001. MINDENEST 1-re keres Magyar, Str. Románului (Zrinyi-utca) 6. 1639. KONYHAKERTÉSZ ki a virágkertészethez is ért, alkalmazást talál Rauchsauer Nándorról, Sautanen. 1643. ÜZLETSZOLGA nevelés azonnal felvétetik, lakást biztosítom. Szabó drogeria. 12087. TIZ ÉVES leánykámhoz intelligens kisasszonyt keresek, képezdét végzették előnyben részesítem. Cím a kiadóhivatásban. 2000. ÖGYES fehérnemű varróleányt keresek. Cím a kiadóban. 1600. SZOBALÉNY megbízható, ügyes felvétetik Strada Costa Negri (Nagy Sándor-utca) 7b) 1690. KERESÉK mindent azonnali belépésre Bulev. Gen. Dragalina (Arany-körút) 8. I. em. 6. 1712. BEJÁRÓ talcsitűzőnek stánliknak megbízható nő. Strada Florin (Széchenyi-utca) 8. ajtó 4. 13221. FIATAL LEÁNY, esetleg árva házi-
endők végzésére Alba-luliára keres-
tik. Jelentkezni Piața Avram Iancu 1.
I. emelet. 1711. VILLANYSZERELŐ és LAKATOS al-
kalmazást keres. Ajánlatok Eanater He-
rold hirdetés irodába, Strada Scareului 7.
1716. FIATAL NEMET kereskedő, a szállítási
szakmában teljesen jártas, alkalmazást
keres. Ajánlatok Banater Herold hirté-
tési irodába, Str. Scareului 7. 1714.

Vétel és eladás.

PERZSA SZÖNYEGEK eladók Calea Sa-
guna (Varjasz Lajos-utca) 129. 1696. JÉGSZEKRÉNY három ajtóval olcsón el-
adó. Frantz Wagner Clogovat. 13221. JÓKAPBAN LEVŐ négyes stámu Wert-
heim-cassa és 4x5 m. vízmentes pony-
va eladó. Megtekinthetők páncolat pos-
tahivatalnál. 1696. TELJES konyhabet berendezés eladó.
Uranus-iroda, főpostával szemben. 18016. KUKORICA morzsoló, 3x4 méteres
ponyva, 2x4 méteres szmirna szőnyeg,
ebédigszervíz eladó. Uranus-iroda fő-
postával szemben. 13016. ZONGORA, elsőrendű, rövid, keresztu-
ros eladó. Cím Wallinger hirdetésében.
13221. ÚJ GYERMEKKOCSIK kaphatók. Ugyan-
ott gyermekkoszik festést, gumizást,
fedélkészítést vállalom. Strada Bolinti-
noanu (Arany János-utca) 1. Fűrészgár-
mögött. 1716. MÉSZÁRSZEK berendezés, késszékény
és kesztes műhely berendezés eladó.
Piața Pievnei (Arpad-tér) 4. bent az ud-
varban. 1713.

MARGUERITTE „La Garconne“ Lerbler
kisasszony legényélete című világhírű
regénye kapható Kelet hírlapirodában.
Vidékre pontosan küldjük. 13089. BLADO modern angol stílus, remek, bé-
kebeli masszív szifla hálószoba, modern
rézbetétes tükrös háttérű vitrin, antik kő-
risfa garderober szekrény, négy lábu má-
zolt rajzasztal lappal. Bővebbet Wallin-
ger hirdetésében. 13221. FÁTYOL harisnyák minden divatszínben
legelőszobban Dama harisnya áruházban
Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. 13034. NŐI divatkelmek, kabátzövetek és mo-
sókuk olcsó árért kaphatók Posoh divat-
tüzletében Str. Eminescu (Deák Ferenc-
utca) 8. 13219. BURGONYA legelő rendű jutányosan
kapható. Piața Avram Iancu (Szabadság-
tér) 9., pincében, Gross Jánosnál. 1628. MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán
és kínai dolgokat, antik bútorokat, ezüst
tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnye-
geket, egész grüteményeket a legmag-
sabb áron vásárol a Salon Artistique
Bulev. Regina Maria 20, (Fischer Elz-
palota.) 11893. URISZOBA vadonatúj, elegáns, angol
klub bürgermúrával eladó. „Salon Ar-
tistique“ (Fischer Elz-palota.) 13576. KITUNÓ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI
CIKKEK és olcsó hangjegyek, 100.000
kötetes kölcsönkönyvtár Kerpelnél. Te-
lefon 395. 13625. A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKIN-
TETTEL sürgősen keresünk antik búto-
rokat, perzsa szőnyegeket, festménye-
ket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán
tárgyakat, japán vándorlat és ezüst ötvös
munkákat. Vidéki meghívásra kintazunk.
Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota.
13573. GYÜMLCSFAK kaphatók Szabó József
kertésznél a villamos vasút telepén.
1558. RONGYOT megvételre keresnek. Cím
a kiadóban. 1000.

Ingatlan.

GHIOROCON (Györökön) 3 1/2 bold sző-
lő két szoba verandás házzal, pincével
villanyostól 5 percreire eladó. Uranus-
iroda főpostával szemben. 13016. KERESÉK megbízóim részére házakat,
szőlőket, birtokokat, üzleteket, iparvál-
latokat. Komoly vétőim vannak. Haasz-
iroda. Strada Románului (Zrinyi-u.) 6.
13520. HÁROM SZOBÁS nyártak Arad köz-
lében veteményes kerttel, konyhafel-
szereléssel kiadó. Cím a kiadóhivatal-
ban. 1710. OLCSÓN BLADO Str. Doamna Purgy
98-as elfoglalható ház kerttel. 13221.

Különléle. EZERJÓFÓ gyomordíjir, pártatlan há-
tású szer gyomor és bélbántalmak, ét-
végytalanság, hányinger, felfuvtóság,
és észteji zavaroknál. Dr. Földes György
szertár Aradon. 10831.

Friss hal kapható: ILLIENÉL Piața Szentelul (Hal-tér) 13. 1697. Kóser óborait és szilvorumait ajánlja Krauszmann Sománé Calea Banatului (Asztalos Sándor-u.) 8. Adolf Lusztbáder Ingatlanforgalmi Iroda 248 Arad, Str. Desseanu (Révay-u.) 2. Elfogadok megbízásokat, házak, szőlők és birtokok eladására. Előjegyzésben több kisebb-nagyobb bér és magánház.

Ecsotav 80% Naftalin
Borkősav Rézvitriol 98/99%
Kén 99% Szodabikarbóna
Ammoniak, folyékony, vízmentes
hűtő készülékek
számára és mindenféle technikai vegy-
szer kapható:
Technisch-chemische Handelsges. m. b. H.
Wien, L. Fietzmarkt 1. 1228
Sürgőnyelm: „Technochem Wien“

Lakásának festése előtt forduljon bizalommal Varga és Rosenfeld villanyszerelő céghez (Leógett Neuman-
ház) hol világítási, csongó vezetékek,
oszlárak átalakítását jutányosan készítik.
Nyári vendéglő korthelyiségek szerelése.
Szerelési anyagok, villamos izzók nagy
raktára. Köszönettel díjtalanul szol-
gálunk. 18358

Húsvéti tej előjegyezhető az Aradi Tájécsarnokban

No. 26—1923. PUBLICATIUNE DE LICITATIE. (Arverési hirdetés.) Subsemnatul executor a judec-
toriei de ocol din Ineu în senzul
8-lui 102 de lege LX. din anul 1881.
prin aceasta publică, ca în urma de-
cisului din anul 1922. de sub 2372
al Judecatoriei de Ocol din Ineu
eleptuindu se în Agris pentru suma
de 1210 lei și acc. execuțiunea de
escontentare în favorul Memetea Pa
vel reprezentat prin avocatul dr.
Teodor Burdan contra Blaj Traian
mişcatoarele cuprinse și supracu-
prinse cu aceasta ocaziune și pre-
țuite în 7200 lei și anume: cai, car,
grajd, se vor vinde prin licitație
publică Deci în urma decisiului de
sub No. G. 159. 1923. a Judecăto-
riei de Ocol Ineu pentru incasarea
prescuziunei de 1210 lei capital,
după aceasta din 7. Octomvrie.
1922. interese și spesele de 943 lei
stabilite până astăzi să decide ter-
minul de licitație pe 31. Martie
1923. în orele 11 în Agris și în
aceea cumpărătorii, se invită cu
aceea observare, că mișcatoarele din
sus în senzul art de lege LX. din
anul 1881. 8-ul 107., 108. din partea
celui mai sus acestea mișcatoare se
vor vinde și sub prețul estimat.
Intrucât mișcatoarele licitande
sau cuprins și supracuprins din
partea altor creditori și acestia și
au câștigat drept de escontentare asu-
pra acelora licitația în senzul 8-lui
129. a legii LX. din 1881. se va
eleptui și în favorul lor. 1692
Ineu la 12. Martie 1923.
Ludovic Nagy,
executor-judecătoresc.

Sportegyesületek és kereskedők TENNISZ és min-
dennemű sportfelszerelés
legnagyobb választékban és a legelőszobbb árak mellett esakis a
HELLAS Sportfejlesztő és Áruforgalmi R-T.
Orasimare, Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 14. vásárolhatja be. — Nagyban árak.
Telefon 960. Sürgőnyelm: Sporthélas. 1442 Radio 2996

Dumitriu Anastasiu cégnél
Aradon, Boulevardul Regele Ferdinand 1/a)
Állandóan kapható:
„Destrée“ jegyü Belga ultramarin és kékítő
Belga kávépótlék
Franck kávé. 13086
Bor- és szőlőgazdasági gépek, gépre-
szek és anyagok.

Utlevalekre vizumot 55 Leiért legpontosabban leggyorsabban a KELET-hírlapiroda szerez, Str. Alexandri Salacz-u. 1

Eredeti bécsi modellek megválasztékban a Kalapgyári Raktárban, Str. Metianu (Forray-utca) gróf Hunyadi-palota. Ugyanott alakítások modellek után jutányossa készülnek.